

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 20 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne osira. — Za oglasne plačila se od štiristopne peti-vrate po 12 h, če se oglasilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Volitev iz pete kurije.

Klerikalno časopisje bo danes veselja vriskalo, in zmago dr. Šusteršiča v splošnem volilnem razredu na vse mogoče načine povzdigovalo, dasi je ves svet v naprej vedel, da je zmaga klerikalcev v tem razredu v naprej zagotovljena.

Napredna narodna stranka tudi nikdar ni računala na zmago v tem razredu, ker jej razmere ne dopuščajo, da bi razvila primerno agitacijo. V tem razredu voli cela dežela. Kje naj dobi stranka v vsaki občini agilit, vplivnih in sposobnih agitatorjev, kje naj dobi sredstev za agitacijo? Klerikalce je veljal mandat pete kurije tisoče in tisoče goldinarjev, veljal jih je ta mandat več, kakor jo bodo veljali vsi drugi, v tem ko naše stranke ta boj niti krajcarja ni veljal.

Narodna napredna stranka je svoj od začetka koncentrirala vse svoje moči na kmetijske občine. Ko je bil razpuščen državni zbor, si je naša stranka bila svesta, da v volilnem boju ne more ničesar izgubiti, ampak, da more samo kaj pridobiti, in osredotočila je svoje delo na pridobitev tistih mandatov, katere se dajo pridobiti. Odločilni boj se bo torej bil v kmetijskih občinah dolenskih in notranjskih, volitev v peti kuriji prav za prav ni imela drugega namena, kakor da smo klerikalcem nekoliko „mošnje olajšali“, da rabimo izraz dr. Šusteršiča.

Naš kandidat Jelenc je bil od vsega začetka samo „Zählcandidat“, a v zvezi temu je dosegel tako lep in časten moralen uspeh, da smo z izidom volitve popolnoma zadovoljni. Kdor pomisli, da je kandidiral skromen ljudski učitelj, ki živi sicer med svojimi tovariši in med znanci ugled in spoštovanje, ki pa je sicer volilec po deželi skoro popolnoma neznan, da je ta skromni učitelj kandidiral proti voditelju klerikalne stranke, za katerega je šla vsa duhovščina v boj, začnši od škofa pa do zadnjega kaplana, da se za njegovo kandidaturu ni ničesar žrtvovalo, v tem ko je nasprotna stranka celo glasove kupovala, kdor vse to pomisli, tisti bo priznal, da je dosegel Jelenc veliko večji uspeh, kakor ga je bilo sploh pričakovati.

Šusteršič je zmagal, ker je dobil ogromno večino glasov na Gorenjskem, v ljubljanski okolici in v ribniški dolini. V glavarstvenih okrajih Radovljica, Kamnik, Litija in deloma v okraju kočevskem je imel Šusteršič maso za seboj in tej se ima v prvi vrsti zahvaliti za svojo zmago. Tu in tam se sicer tudi v teh okrajih dani, in so se pokazali veseli pojavi, ali večina prebivalstva je še zelo zlostala, in bi glasovala tudi za škofove hlače, če bi se proglasile za kandidata.

Nasprotno pa sta se Notranjska in Dolenjska tako vrolo držali, da gojimo sedaj najlepše nadeje za volitve iz kmetijskih občin. Brez agitacije, samo iz discipline in zavednosti so šli naši možje na volišče in skromni, preveliki večini volilcev neznan kandidati Jelenc je dobil toliko glasov, da morajo, v kolikor se da po človeški previdnosti izračunati, Pfeifer, Povše in Žitnik dne 18. t. m. propasti.

V tem oziru je volitev iz pete kurije veselo znamenje. V kmetijskih občinah volijo samo posestniki, ne pa tudi

tisti vsaj 24 let stari državljani, ki imajo volilno pravico le v peti kuriji in katerim se ima Šusteršič zahvaliti za zmago. Volitev v peti kuriji nam kaže, da je večina kmetijskih volilcev — posestnikov za kmetijske kandidate Božiča, Zupančiča in Globočnika in da bodo dne 18. t. m. Povše, Pfeifer in Žitnik morali dati slovo mandat.

Volitev v peti kuriji nam je pa tudi pokazala, kako ugodno so vplivali prirejeni shodi. Koder smo imeli shode, skoro povsod je večina na naši strani. To je dokaz, kako so shodi koristni in kako nujno je potrebno, da se jih začne prirejevati tudi na Gorenjskem, v ljubljanski okolici in v ribniški dolini.

Naj torej klerikalci le vriskajo, vzroka nimajo nobenega, saj niso ničesar pridobili, ampak ohranili samo to, kar so imeli najbolj gotovega. Mi pa delajmo zdaj s podvojeno silo. V torek se bo videlo, kdo bo imel vzrok vriskati in se veseliti.

Državnozbornske volitve.

Razgnan klerikalni shod.

Iz Starega trga pri Ložu, 11. decembra.

Zelo smešno se nam je zdelo, ko smo čitali „Slovenca“ z dne 10. t. m. v katerem popisuje sijajno razgnani klerikalni shod. Ves dopis je poln nedosežnih lažij, med katerimi je posebno znamenita trditev, da je bil shod sijajen, da je bilo navdušenje katoliških mož velikansko, ter da je tolpa „razgrajajočih barab“ štela 50 oseb in to samih pijanih hlapcev. Resnica pa je, da nas je bilo 215 preštetih naprednjakov in da so bili isti popolnoma trezni, kar dokazuje že okolnost, da so naši pristaši zvedli o klerikalnem shodu šele tisti dan, ko se je imel vršiti, namreč pri prvi maši, ko je kaplan oznanil shod z besedami, da bo de popoldne shod za katoliške moše, na kateri naj pridejo v velikem številu, ker bodo dokaj pametnega slišali.

Ker je bil tedaj oznanjen javen shod in ker smo tudi mi katoličani, sklenili smo, se istega udeležiti. Žalibog, da se ni preje zvedelo o njem, kajti potem bi bili šele nasprotniki videli, koliko nas je in bi bila klerikalna manjšina še bolj trepetala vsled nepričakovano velikega števila naprednjakov. Zelo smešna je tudi trditev „Slovenca“, da bi bile stotine vrlih katoliških mož „peščico kričavev“ zdrobile, ko jih nikakor na stotine ni bilo nasprotno, vrata zborovne dvorane ste nam pred nosom iz strahu pred velikansko množico naših zaprli z zatrdilom, da mi nismo povabljeni in ne katoliški, vsled katerega izreka se je takoj pričel prepir. Stam Vas je bilo, da ste v manjšini in ste nekaj časa krčevito branili vstop v dvorano, nazadnje pa morali iti iz nje, in mi smo potem zasedli konsumne prostore. Nič vam ni pomagalo morali ste iti posamezno v takozvanem „Gänsemarschu“ sredi naših čet ven, dr. Žilindre in dr. Figamoža še blizu ni bilo. Čepela sta na varnem, dokler ni došla na naše zahtevanje žandarmerija, katero smo pa le zahtevali, da bi na predrzno nastopanje rediteljev zlasti nastopanje kaplanov ne začeli padati udarci naprednjakov po zmešanih klerikalnih glavah, ker so bili naši do skrajnosti razburjeni in se imate

le voditeljem zahvaliti za mirni razid naših. Bolj klaverno uloge nego sta jo igrala dr. Žilindra in dr. Figamož ni mogel nihče igrati, zlasti Žilindra, ki jo je potegnil urnih krač pri stranskih vratih, čez vrtno ograjo in jo že ob 1/5. uri odkuril od Starega trga. Dr. Figamož je bil zaklenjen za durmi in njegovega suhega, bledega lica ni bilo na svitlo ter je trepetaje poslušal godbo za križi oken in čakal, da se velikanška množica naprednjakov razide.

O burnem pozdravu kandidatov Žilindre in Figamoža ni bilo ne duha ne sluha, nasprotno v ednomer je odmeval klic naših: „Živio Jelenc, živio Božič“ in pa „pereat Žilindra, ven Žilindra, pereat klerikalci!“ itd.

Da so bili naši zelo razburjeni, je bilo povod temu to, da so Vaše brezozobe tercijalke polivale s prvega nadstropja naše pristaše z vodo, ter da so na zelo olikan način kazale svoja suha bedra in dolge jezike ter brezozobe čeljusti. Ena preveč silnih je morala prestat neprostovoljno kopel v kadi, ter je potem hitro zbežala, ko je bila popolnoma mokra. To Vam pa radovoljno pripoznamo, da je babji regiment gotovo Vaš in Vam jih iz srca privoščimo vse tiste brezozobe in kratke pameti imajoče tercijalke in Vam povemo, da se imate le babam zahvaliti za dosedanje svoje zmage. Da pa ima naša stranka mnogo pristašev, potrdite v dopisu Vi sami z izrekom, da je mnogo pristašev liberalne stranke vsled zadnjega nastopa odstopilo, kar Vam pa ne verujemo in je to le slabo tolažilo za Vaš poraz.

Kako so bili sprejeti Vaši pristaši, zlasti katoliška mati in voditelj Peter ter mlečnozobi novi kaplan ne povem, trdim pa le, da jim bode ta dan vse življenje v spominu ostal, saj je bil kaplan Peter proketo bled in zmešan in se je tresel kakor šiba.

Shod Vaš pri zaprtih vratih je bil zelo klaverno, strah vaših je bil velikanski, o kakem govoru ni bilo ne sledu in tudi ni bilo mogoče, ker so pred durmi ves čas naprednjaki mačjo godbo delali. Eni so peli, drugi žvižgali, tretji trobili itd.

Poraz Vaš je bil očiten, saj si niste upali iz dvorane, dokler niso naprednjaki odšli, ko so se v noči naprednjaki zopet vrnili, da so napravili mačjo godbo dr. Žilindri in dr. Figamožu. ste pa tiho in mirno počakali, da smo je dovršili in potem na tihem odšli proti domu.

Le nekateri, ki si niso upali svoje onemogle jeze prej vsled strahu pred velikim številom naših ohladiti, napadli so po tolovajsko tri naše moše, ko so se vračali v noči domov, ter enega istih zelo občutno ranili, kar se je itak o. kr. sodišču naznanilo.

Vsi naši so pa lepo in pametno nastopali in ni nihče naših ne preje ne pozneje koga napadel ali udaril. Mi smo le Vaš shod z vpitjem razgnali, kar smo hoteli tudi doseči, v poplačilo in povrnitev našega leta 1895 razganenega shoda. To pa je našemu župniku, ki se je nad tem zgražal na nedvomen način dopovedal eden naših pristašev z dostavkom, da so se narodnjaki od klerikalcev tega navadili. S tem razgnanim shodom pričeli se bodo pri nas drugi časi in porazili Vas bomo v kratkem na celi črti. Da pa je bil shod razgnan, dokazuje to da smo si lahko do dobrega ogledali Vaše konsumne prostore in smo bili mi gospodarji v njih, dokler se nismo prostovoljno iz njih umaknili, ko

nam je o. kr. postajevođa naznanil, da hočete tajno zborovati po § 2. zborovalne postave.

Istinič.

Božičevi volilni shodi.

Pretekli petek dne 7. t. m. imel je kandidat Božič ob 10 uri dopoldne volilni shod v Hotederšici, katerega se je kljub delavniku, neugodni uri in hudemu naliwu udeležilo do 50 kmetijskih volilcev iz te občine, ki ima vsega skupaj 74 volilcev v kmetijski skupini. Predsedoval je g. nadučitelj Kahaj. Volilci so Božičevo in Jelenčevo kandidaturu soglasno in navdušeno sprejeli.

Istega dne ob 3. uri popoldne bil je shod v Rovtahn. Dasi je ta občina silno raztresena, da so morali volilci večinoma po 1 uro hoda daleč na shod hoditi, in dasi je bil tamošnji župnik po šolskih otrocih volilec sporočil, naj ne hodijo na Božičev shod, zbralo se je bilo vendarle lepo število volilcev — bilo jih je 43 — na shod, ki so Božičevo kandidaturu soglasno sprejeli. — Naslednjega dne 8. t. m. bil je Božičev shod na Blokah v prostorih g. Iv. Modica. Ob 3. uri popoldne napolnjeni so bili vsi prostori naših zavednih volilcev. Prišlo je bilo tudi kakih 20 klerikalcev, katere so vodili: dva mežnarja, konsumni komi, kaplanov brat, in med katerimi je bila polovica mladoletnih fantičev, ki niti v V. skupini volilne pravice nimajo! Ostati so morali v veži in na vratih, ker ni bilo več prostora. Predsednikom je bil izvoljen z vsklikom g. Ivan Modic, ki podeli takoj besedo kandidatu g. Božiču. Klerikalci, ki so bili v ogromni „večini“ — naših je bilo vsaj petkrat toliko — skušali so govornika motiti, ali energični nastop g. Modica odvrzel jim je pogum, ter so se ti fantalinčki potem do konca govora mirno držali. Na poziv, naj g. kandidatu svoje pomisleke očita, bili so ti najeti revčki v veliki zadregi ter so le med seboj mrmrali in iskali prepira z našimi pristaši. Ker ni bilo stvarnega odpora iz mežnarjev Bloških izsiliti, in ker so le-ti hoteli le nemir delati, zaprla so se jim pred nosom vrata, na kar so s pridruženim klicem na zdravje in dolgo življenje dr. Netopirja klaverno odšli. Na to se je shod v najlepšem redu nadaljeval in končal. Proti koncu poprijel je besedo g. predsednik Iv. Modic ter v krepkih in jedrnatih besedah priporočil kandidaturu Božičevo, kateri so volilci soglasno in navdušeno pritrdili.

Po shodu prebili smo še nekaj trenutkov v prijazni družbi, in ob odhodu gosp. Božiča doneli so izpred Modičeve hiše v zvezdnato noč gromoviti: „Živio Božič!“

Dne 9. t. m. ob pol 9. uri dopoldne bil je napovedan shod v Trnovem. Zbralo se je bilo veliko volilcev, da so bili za shod prirejeni prostori premajhni. Odlično so bili udeleženi Trnovci, a blizo jednako število iz sosednjih vasij po kaplanu dr. Kržišniku nagnanih klerikalcev, med katerimi se je posebno neki krivoprisežnik tako po svoji surovosti odlikoval, da so ga naposled v občinski zapor odgnali. Klerikalci, ki so že prej v „Slovenca“ g. Božiča izzivali, nameravali so shod razgnati z upitjem, toda izognili smo se temu manevru, da smo v hitrici v lepi obširni dvorani priredili shod na vabila, na tak shod povabili smo tudi Kržišnika z njegovimi klerikalci pod pogojem, da prevzame zanje odgovornost za red in mir, česar pa ni hotel storiti, češ, da ljudi še ne pozna, dasi je malo prej še svoje v konsumu napojene ljudi z besedo in dejanjem vsposodbujal k upitju in izgredu. Zato smo spustili v dvorano le kaplana

Kržišnika, da zastopa svojo stranko ter mu tudi obljubili besedo; njegove razgrajaje je pa žandarmerija iztisnila iz hiše. Mej tem prišli so bili še vrli Bistričani na shod, tako da sta bili dobri dve tretjini naših, za slučaj, da bi bili tudi klerikalci na shodu ostali.

Ob ogromni udeležbi, ki bi bila še veliko večja, da se je shod popoludne vršil, izvoljen je bil predsednikom g. Valenčič, ki predstavi volilcem g. Božiča ter mu hkratu besedo podeli. V daljšem govoru razvije g. Božič svoj program, in proti koncu ovrže temeljito vse napade na svojo osebo in pa na narodno napredno stranko. Poslušalci so govorniku živahno pritrjevali, in sem in tja z burnimi „živio“ klici ga pretrgali. Vlasti so se volilci zanimali za vrlo zabavno znano podraško afero, o kateri bi klerikalci, da so pametni, prav zvesto molčali, za nemško zvezo, za gledališko podoro, za deželno zavarovalnico. Ob koncu govora bil je pravi vihar navdušenja in odobravanja. Na to dobi besedo kaplan g. dr. Kržišnik, kateremu se je na obrazu čitalo, da ga je kandidat g. Božič za njegove že 14 dni pripravljene in po „Slovenca“ razbojnane napade razorožil s svojim govorom. Mož ni vedel o čem govori ter je volilce vidno izzival v dvogovore, da bi potem m. g. reči, da se ga ni pustilo govoriti. Predsednik in tudi drugi volilci pozovejo ga ponovno, naj govori stvarno, na kar se on prav moško odreže: „H kateri stvari naj govorim, kaj naj govorim?“ Volilci mu odgovore: Vi morate najbolje vedeti kaj in o kateri stvari hočete govoriti! Ko je videl, da smo se njegovega smešnega nastopa nasitili, odstopil je, ne, ker bi ne bil mogel govoriti, nego, ker ni vedel kaj govoriti.

Ko je še g. Žnidaršič s primernim in krepkim povdarkom kandidaturu g. Božiča priporočil, bila je od tega sijajno obiskanega shoda, izvemši glas g. dr. Kržišnika, so glasno navdušeno in z gromovitimi „živio“ klici vsprejeta.

Istega dne ob 3. uri popoludne bil je napovedan shod v Košani. Udeležilo se ga je nad 300 mož; dve tretjini bili sta naši, jedna tretjina pa klerikalna, pod komando skrivnostno sladko ginjenega župnika Hladnika, njegovega kaplana in šmihelskega Lenassija. Klerikalci bili so vsi iz šmihelske občine, kajti občina Košana je odlično napredno narodna. Predsednikom bil je izvoljen g. L. Dekleva. Jedva je g. Božič kakih 10 minut govoril, ko je dal mali kaplanček svojim pristašem znamenje za upitje: „živio dr. Žitnik!“, na kar je naša dvetretjinska večina odgovorila z urnebesnim: „živio Božič!“ kar se je blizu pol ure ponavljalo. Ko je še g. kandidat povedal, da sta ga pod klanjem pred vasjo dve, od podivjanih popov najeti klerikalni barabi s kolom in kamenjem ob pol 4 uri popoludne na cesti pričakovali in dejansko napali, in da po takem pristnokatoliškem uvodu se ni nadejati mirnemu in stvarnemu zborovanju, ker se naši popi boje, da bi zaslepljeni ljudje gosp. Božiča od prave strani spoznali, dvignil se je pravi vihar nevolje, ki je povsem opravičena, kajti pošteti košanski občini ni vsejedno, ako podivjani popje naroče iz tujih občin barabe, ki naj bi spoštovano občino sramotile in ob dober glas pripravile. Klerikalna surovost pomagala nam je v košanski občini več, nego najlepši shod. Zato: hvala lepa!

Košanskemu župniku Hladniku pa svetujemo, naj še nadalje kakor doslej pri polnih bokalih rešuje iz nevarnosti ka toliško vero, in naj nikari ne sili na solnce, da ne bomo prisiljeni razgrniti plašča krščanske ljubezni. Saj se razumemo, kaj ne? Mlada leta, huda kri!

* * *

Iz učiteljskih krogov, 11. dec.

Med tem, ko brumni „Slovenec“ duhovnike pozivlja, da naj tudi leco porablja za agitacijo, kliče — zvest svojemu denunciatoričnemu poklicu — v spomin ukaz, po kojem je baže učitelju prepovedano, ob času volitev agitirati. Fej in pni takemu krščanstvu! Namen je prozoren ko čisto steklo. Denuncirati in maščevati se, to je geslo. In taki bandi naj bi sledili! Takim ljudem pomagali, da pridejo na krmilo! Kaj je učitelstvu pričakovati od gospodoželjstva pijane tolpe, ki kliče na pomoč oblastnije, kjerkoli čuti najmanjši migljaj prostosti? Vi, gospoda klerikalna, leco, spovednico, zakramente za agitacijo,

a učitelja pa v disciplinarno preiskavo, ako se je drznil tonzurirani gospodi mešati šteno. Vera peša! Kdo jo diskritira? Ali se niste Vi gospodje napravili za dekle svojim političnim namenom? Vera peša! Iz cerkve ste napravili kramarijo, kjer prodajate svojo politično modrost. Najdražje, kar imamo, nam trga ta drubal iz srca s tem, da vporablja našo svetinjo v svoje strankarske namene. Kako veljavo naj pripisujemo cerkvenim predpisom in verskim napravam, če se iste v politične namene zlorablja? Kaj bi gospoda rekla, ako bi učitelj šolske zamude, ubožne knjige in zvezke za ubožne učence vporabljal kot agitacijsko sredstvo. „Na vislice ž njim!“ A sami? Žalostno, da moramo „neverni liberalci“ ščititi vero, da ne postane krama, s kojo se dela profit za lasten žep Torej: Vi leco, a učitelju pa disciplinarno preiskavo na vrat! To je Vaša krščanska pravica fin de siecle. Človeku, kojemu je vera še sveta, mora vskipeti kri, ko gleda to razdirajoče počenje klerikalne drubali. Gospoda, ali ne vidite, da se mora človeku, ki tako postopanje gleda, zdeti vse humbug, kar uči? Humbug, napravljen z namenom, zagotoviti gotovi kasti nadvlado. Ako bi v dnu srca ne imeli vere, Vi, gospoda, bi jo nam že zdavno iz srca iztrgali. — Veruj Vam kdor hoče, a ne sklicujte se več na svoje škofo in duhovnike; besede Vaše so hinavščina, dejanja so resnica. Kaj trdite to, čemur sami nasprotujete? In takim naj bi sledil napreden, svobodoljubni človek! Kdo bo tako nespameten, da bode sam sebi koval okove? Vendar v svoji domišljavosti ne mislite, da učitelj! Ako bi klerikalno glasilo nikdar ne pisalo drugega proti učitelstvu, kakor omenjeni opomin, zadostovalo bi to za leta in leta, da se vsak učitelj uprè klerikalnemu gospodarstvu, klerikalnim namenom. Ako se že sedaj upate kaj tacega, kaj šele, kadar dobite krmilo v roke. Gospoda, ali ste slepi? Ali ne vidite, da Vam mora vsak razsoden človek hrbet obrniti? Da mora vsak mislec pobijati klerikalizem, naj se pokaže v talarju ali fraku? Vera peša! a grobokopi vere ste vi, gospoda klerikalna. Kaj Vam pa je še sveto? Vaš opomin na ministrski ukaz bode marsikateremu učitelju, ki je doslej veroval Vašim sladkim besedam, odprl oči, da Vas v Vaši pravi podobi vidi. Nauk Vašega opomina je: slovenski učitelj upri se z vso silo klerikalizmu, zatiraj ga in voli napredne svobodoljubne kandidate.

V Ljubljani, 13. decembra.

Dr. Kaizl o bodoči taktiki Mladočehov.

Bivši finančni minister dr. Kaizl je imel v Karlinu volilni shod, na katerem je govoril tudi o položaju in o bodoči taktiki Mladočehov. Konstatiral je, da so Mladočehi Nemcem dokazali, da znajo z obstrukcijo tudi ustaviti delovanje parlamenta, da znajo onemogočiti ministrstva in razgati državni zbor. S tem so Čehi pokazali, da se proti njim ne more vladati prav tako, kakor se ne more proti Nemcem. Seveda imajo od te obstrukcije korist samo Madjari. Vzlic temu pa se ne zgodi nič, da bi se jezikovni boj odpravil, in zlasti sedanja vlada ne stori ničesar. Ko so bile izdane jezikovne naredbe, so Nemci zatrjevali: odpraviti je le te naredbe in pripravljeni smo na spravo in na pravično ureditev jezikovnih razmer. Ali kakor hitro se je to zgodilo, so zahtevali Nemci še več. Upelje naj se nemški državni jezik, razdeli naj se Češka, odločijo naj se Galicija, Bukovina in Dalmacija, sklene naj se ozka zveza z Nemčijo in zagotovi nemška predvlada. Nemci so torej čim dalje pohlepnejši. Razumljivo je, da se je pojavil vsled tega radikalizem na obeh straneh. Zato pa Čehi ne morejo odnehati, saj dela vse na to, da se jih potisne na inferiorno stališče. Kakšna bo oblika češke opozicije, to za Čeha ni principialno vprašanje. Prej ko slej se bodo borili za popolno enakopravnost, ki odgovarja jedino zgodovini in zgodovinskemu poklicu Avstrije.

Vojna v južni Afriki.

Dewet je sedaj v središču zanimanja radi južnoafričanske vojne. Kitchener hoče predvsem ujeti ali pobiti Deweta. „Evening Standard“ poroča: Po najnovejših vesteh so čete generala Knoxa še vedno v boju s četami Deweta. Poročila dohajajo zategadelj toli pozno, ker ni s Knoxom nobene brzo javne zveze. Boji se vrše neprestano, ter se bojišče menja neprenehoma. Lord Kitchener pa javlja iz Pretorije 12. t. m.: General

Knox preganja Deweta neprestano na njegovem maršu. Sovražnik (Buri) se pomika v smeri proti Reddersburgu, kjer stoji angleška kolona, da pride Knoxu na pomoč. Kako se konča to preganjanje Deweta, od tega je zavisno nadaljno razvijanje vojne. Tudi švicarski zvezni svet je odklonil posredovanje na korist Burov. Nizozemska vlada je izjavila, da mora prepustiti posredovanje velevladnim. V Haagu je hotelo dijaštvo prirediti Krügerju serenado, a policija jo je prepovedala radi eventualnih namirov. Lord Roberts je že na potu preko morja domov. Oficialno se poroča, da je poslala Anglija do 1. t. m. 267311 mož v Južno Afriko. Izgube pa so bile do 1. t. m. tele: ubitih 3018, ranjenih 13886, radi ran ali boleznij umrlih 7786, po bolnišnicah bolnih 11927. domov poslanih bolnih ali ranjenih 35548, skupaj 72165 mož. Sedaj pa je na bojiščih še 210293 mož. — Te dni pa je angleški vojni minister zahteval in dobil še 16 milijonov funtov sterlingov (350 milijonov kron) za nadaljevanje vojne, ki je požrla Angliji doslej že dve milijardi kron. Sam vojni minister je priznal, da je vstrajnost in odpornost Burov vedno jednaka, ter da konca vojne še dolgo ne bo. Niti jednega prostovoljca ni možno utrpeti. Dewet, Angleži ga zovejo „Meteor“, ima še okoli 15000 mož.

Dopisi.

Iz Sarajeva, 9. decembra. Sijajni koncert, kateri je včeraj priredilo „hrvatsko pjevačko društvo Trebevič“ s sodelovanjem kolesarskega društva „Sokola“, Slovencev in Čehov, v proslavo stoletnice rojstva našega pesnika velikana Frana Prešerna, uspel je res sijajno, in hvaležni smo bratškemu narodu v Sarajevu, da nam je svoje simpatije, s katerimi nikdar ne šteti, na ta način pokazal, a hvala bodi tudi drugim, kateri so pripomogli, da se je pred kratkim zasnovani načrt te slovesnosti tako lepo izvršil.

Vabilu na koncert, ki je imel slovanski značaj, odzvali so se v manjem ali večem številu zastopniki vseh tukajšnjih slovanskih plemen razum — Srbov. To je bilo prvokrat, da se je zbral cvet sarajevskih Slovanov v tolikem številu.

Kakor smo zadovoljni z moralnimi uspehom, tako je tudi materijalni uspeh za naše prilike dosti ugoden, in v kratkem dobi odbor za Prešernov spomenik znaten prispevek.

O programu le par besedi. Pesmi: „Slovenac i Hrvat“ (značajna za naše tukajšnje razmere), „Pod oknom“ (Flejšmanova i Hajdrihova), in „Strunam“ vzbudile so živahno pohvalo občinstva. „Nezakonsko mater“ je pela dražestna gospa Kranjčeva ter nam je s svojim nežnim glasom in čuvstveni izrazom globoko segala v srce. Duhoviti prolog g. S. S. Kranjčevića, enega najboljših hrvatskih pesnikov, naj bi se objavil v „Ljubljanskem Zvonu“. Z markantnimi potezami, katerim se mora v marsičem priznati originalnost, nam je začrtal Prešernovo pesniško delovanje in motive njegove mladi in temperamentni dr. I. Pilar.

Nenavaden umetniški užitek je bila koncertna fantazija, katero je izvajal na čellu Čeh g. Kačerovsky, ki ima ta instrument v oblasti kakor malo kdo. Tudi štiri drugi češki gospodje pokazali so nam, da so v resnici sinovi naroda, ki mu je Bog dal poseben dar za glasbo. Veliko priznanje je žel tudi tamburaški zbor „Trebevičev“.

Gospodična Levstikova deklamovala je s pravim razumevanjem in naravnim povdarjanjem „Neiztrohnjeno srce“. Gospoda Bergant in Stegnar pa sta nam pokazala, da bi se dal napraviti iz „Nove pisarije“ efekten dramatični prizor.

Ganljiv je bil trenutek, ko je vse občinstvo vstalo, slušajoč tamburaškega zbora „Lijepo našo domovino“ in gledajoč krasno živo sliko krog ozaljšane Prešernove podobe. Zastopane so bile skoro vse narodne slovanske noše, seveda tudi čvrst gorenjski fant s ljubko Gorenjko; vmes so bili porazmešeni pa naši „Sokoli“.

Vse priznanje gospodu aranžerju!

Po završenem programu je bila animirana, prosta zabava v restavracijskih prostorih „Društvenega doma“.

Zelo nas je razveselil iskreni brzojavni pozdrav gospoda ljubljanskega župana. Dobro nam je dejala, da se nas je spomnil vsaj eden odlični rojak.

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmajo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. decembra.

— Državnozborna volitev iz pete kurije. Pri včerajšnji volitvi iz pete kurije je bilo oddanih 54229 veljavnih glasov. Izvoljen je bil dr. Šusteršič, ki je dobil 38236 glasov. Gosp. Jelenc je dobil 11812 glasov, g. Kopač na 3847 glasov 523 glasovnic je bilo neveljavnih, 334 glasovnic pa se je glasilo na druga imena. O volitvi smo dobili z vseh strani brzojavnih sporočil. Zahvaljujé se gospodom, ki so nam brzojavili, prosimo oprosténja, da sedaj vsled preobilice drugega nujnega gradiva, ne moremo vseh brzojavk priobčiti. To tudi nima več realnega pomena, nego le statističen pomen. Konstatujemo samo, da so se prav tisti okraji, na katere privolitvi iz kmet-skih občin največjo važnost polagamo, znamenito držali. Volitev v peti kuriji je pokazala, da dobimo pri volitvi iz kmet-skih občin na Notranjskem in v obeh volilnih okrajih na Dolenjskem gotovo večino, ako se bo le delalo tako, kakor doslej, ako ostanejo volilci zvesti in drže dano besedo. Šusteršič je zmagal samo vsled tega, ker sta Gorenjska in Ljubljanska okolica, ki sta klerikalni postojanki, potegnili z ogromno večino ž njim; v Ljubljani sami, kjer je nad 6000 volilcev je bilo oddanih 3125 glasov, udeležilo se je torej volitve 50%, vseh volilcev Jelenc je dobil brez agitacije 1236 glasov, dr. Šusteršič 1204 in Kopač 685. Ker so klerikalci napeli vse sile, kupovali glasove, trgali našim volilcem glasovnice je uspeh, ki ga je dosegel dr. Šusteršič, prav klavrn. Pri zadnjih volitvah so zmagali klerikalci. Tudi letos so to upali in prav v to svrhu so se posebno potrudili. A vzlic mnogoštevilnim agitatorjem, vzlic fjakarjem, volilnem golažem, kupovanju glasov, vzlic vsem nasilstvom in goljufijam, je dobil Jelenc v Ljubljani brez vsake najmanjše agitacije večino. „Slovenec“ je pred nekaj dnevi izrazil upanje, da ostane Ljubljana bela. Ljubljana je ostala bela, ostala je napredna in bo tudi ostala vnaprej, ako Bog da in sreča junčka.

— „Katoliška tiskarna“ obsojena.

Okrajno sodišče je te dni vodstvo „Katoliške tiskarne“ obsodilo na globo 10 kron, ker ni predložilo cenzuri dr. Šusteršičeve brošure, v kateri so se duhovniki učili, kako naj pri volitvah goljufajo. Tiskarna je morala tisto brošuro kar čez noč natisniti, a predložila je nalašč ni cenzuri, da bi se ne izvedelo zanjo. Sodišče je menda zategadelj tako milo sodbo izreklo, ker je vedelo, da odgovorni vodja ni smel drugače postopati, kakor sta mu ukazala dr. Šusteršič in monsignor Zupančič.

— Kunštni Nace. Župan v Dolenji vasi pri Ribnici, znani Nace Merhar je bil imenovan za vladnega komisarja v njegovi občini. Kot pošteni klerikalni barve je Nace Merhar pred vsem razveljavil zakon v kolikor določa tajnost volitev. Nace ni prijatelj tajnih volitev, hotel je vedeti, kako kdo glasuje, in je v ta namen numeriral vse glasovnice tako, da bi bil lahko za vsakega volilca vedel, kako je glasoval. To je poskušena goljufija, za katero bi Nace zaslužil, da bi šel za nekaj dni v luknjo. Na pritožbo je glavarstvo Naceta Merharja odstavilo ob častnega posla volilnega komisarja. Nacetu se je torej njegova „kunštnost“ slabo izplačala.

— Iz Boštanj se nam piše: Dne 10. t. m. peljali smo se na desetih vozech — a mnogo jih je šlo tudi peš — k volilnemu shodu v Radeče. Bilo nas je Boštanjčanov gotovo 150 mož, samih zavednih naprednjakov! Našli smo v Radečah že veliko množino zbranih volilcev naše stranke. Med potjo kakor tudi po trgu klicalo smo živio Tavčar, živio Zupančič, živio Jelenc! Opazili smo pa tudi na neki strani nebedi

ga treba Rižnarja s svojimi par „veljaki“ njega vredne vrste, kateri so nas z upalimi, prebledelimi obrazi plašno gledali. Ko zaori: živel narodna napredna stranka! izginili so klerikalci ko bi pišnil. Zborovanja ne bodem opisal, ker je bil itak že v „Slov. Narodu“ popisano. Le toliko hočem konstatirati, da je bilo vse za postavljene poslance navdušeno; ljudstvo pa se je krepko in polnoglasno izjavilo, da se ne bo dalo voditi od nezrelih kaplančkov in druge take soderge, nego od stranke dr. Tavčarja, dr. Trillerja in drugih jednako mislečih! Končno še nekaj. Ker so zaslepljeni klerikalci videli, da smo mi Boštanjci krepko podpirali naše zavedne sosede Radečane, zbralo se je v ponočni uri nekaj katoliške žlindre pri ajmohtarski gostilni Burkljca, — nekateri pravijo, da je baje druhal prihrumela celo iz omenjene gostilne, — koji vrli udje zbrihtane katoliške stranke so nas s kamenjem in polenom tolovajsko napadli! — Burkljevo gostilno si bodemo dobro zapomnili, ter želimo, da tudi drugi enako misleči. — Gostilna pa dobi vsekako njej vredno ime, namreč gostilna pri . . ., no tako ime, kakor neka gostilna blizu Postojne od Planine tja prišedši.

— Gospod Janez z revolverjem. Iz Dolenje Prekope pri Kostanjevici se nam piše dne 11. t. m.: Tudi kostanjeviški kaplan gospod Janez se hoče ovekovečiti pri letošnjih volitvah. Pozno v večer prišel je na Prekope listke za volitev podpisavat, ali slabo je opravil, kajti nikdo mu ni hotel dati listka v podpis. Nazaj grede je staknil neke fante, katerim je grozil, da bode streljal z revolverjem, ako ga ne bodo pustili v miru. — To je naš dobravski gospod. Globočnik ves drug mož. Potoval je povsod okoli med svoja volilce in brez orožja in brez revolverja, ker se nikogar ne boji. Vi, gospod Janez, se pa celo med svojimi farani ne čutite varnega brez orožja? Ali ne veste, kaj pravi sveto pismo: „Kdor z mečem „okoli hodi“, bo z mečem „okoli prinešen.““ Le tako naprej, gospod Janez, in zlata bo Vaša bodočnost!

— Iz Kandije ss nam piše: To pa ni prav, da se toliko volilcev, kakor jih ima tako velika občina, kakor je občina Šmihel Stopič, pred jedno komisijo povabi in v majhen prostor Stamburjeve gostilne, ki ima komaj za 100 ljudi prostora. Večina volilcev je zunaj prezebavala. Najmanj štiri komisije bi morale biti. Gospod Windischer ima velike prostore, tam bi lahko jedna komisija bila, v šmihelski šoli druga. Ali komisije bi lahko šle ven mej volilce v kraje, v katerih so šole. Volilci iz Podgore so prišli polnoštevilno. Bili so vsi mnenja, da gre boj za vero, ali se naj še ohrani stara vera, ali se nova vpelje. Tako so jih duhovniki učili. Pa le v tej občini in v Brusnicah so še s to neumnostjo volilce vlovili. V Brusnicah je bil vladni komisar župnik, ki je že prej vse listke popisal. Lep vladni zastopnik.

— Uršulinska človekoljubnost. Bogate ljubljanske uršulinke „podpirajo“ se veda le „zaradi lepšega“ tudi nekaj siromakov s tem, da jim postavijo pred porto neke pomije. Tudi nekaj prav revnih dijakov hodi na te pomije k uršulinkam. Danes so pa te „vrle“ ženske dva revna dijaka izključile od dijaške mize, in sicer radi tega, ker sta baje včasih tudi — „Slov. Narod“ brala. Pri ljubljanskih meščanih dobiva marsikaj zelo klerikalen dijak hrano in podporo, a dotičniki se prav nič ne spodbujajo ob mišljenju dijakov. Prava človekoljubnost se kaže pač v tem, da se podpirajo siromaki zaradi tega, ker so siromaki in podpore potrebni, naj bodo sicer katerega koli mišljenja. Bogate uršulinke, ki žive kakor kraljice, in „podpirajo“ nekaj siromakov, samo da bi ljudem nasuli peska v oči, pa zahtevajo, da se mora dijak za njihove pomije z dušo in telesom prodati klerikalcem. Taka človekoljubnost je seveda nam liberalcem neznana, tako razumejo človekoljubnost samo črnuhi in pa tiste historične baburice, ki v uršulinskem samolanu lenobo pasejo.

— Vzgleden šolski prijatelj. V Vodica si upa učitelj misliti, da dr. Šusteršič ne bi bil dober poslanec, da, predrne se celo volilcem Jelenca priporočati. Ker tudi „Narod“ bere, bo brez dvojbe proklet. V sredo je bilo spraševanje, koje glavni namen je bila agitacija za Šusteršiča, podpisovanje glasovnic in udrihanje po liberalnem učitelju. Župnik Žužek je vedel o

učitelju tako kosmate praviti svojim poslušnim ovčicam, da jih je do dobra nahujekal, in so sklenili skrbeti, da bo učitelj prestavljen, dasi ga imajo vsi radi in ga hvalijo kot dobrega učitelja, samo da se gospodu ustreže. Pravil je svojim pokornim, da učitelj v cerkvi kadi, da v cerkvi spi, da v šoli z otroci ne moli itd. Zaradi kajenja naj praša mežnarjevega fanta še jedenkrat. In ta mu bo povedal, da je učitelj res prišel v zvonik, kjer je pokadil kako smodčico, kar pa menda ni smrtni greh. Če čiki ne vzamejo cerkvi „žegna“, ga dim cigarete v zvoniku tudi ne bo. Mislimo tudi, da če človek v cerkvi malo zadremlje med kako dolgočasno pridigo in to vzpriči dveh pevk, ga menda zato ne bo vrag vzel. Če vaši možički in ženice po cerkvenih klopek kar drug za drugim kinkajo, se vam menda še dobro zdi. Meneč, da vašim lažem o liberalcih pritrujejo. Kako debela laž pa je zaradi molitve v šoli, vam lahko vsak šolar in tudi vaš pastir dokaže. Ker pa to vse še ni dosti izdalo, je prebrisani mož potipal tam, kjer kmeta najbolj boli — za mošnjček. Pravil je, da hoče učitelj večjo plačo, ali pa ne bo več orgljan. Če hočejo imeti še orgljanje, bo treba globočje seči v mošnjček. Če bo izvoljen Jelenec, bodo učiteljem spat povedane plače in to na račun zgolj kmetov mošnjčkov. Učiteljeva žena dobi „penzijo“ tudi iz kmetov mošnjčkov. S posebnim patosom je poudarjal, da za njegovo ženo ne bo treba „penziona“ plačevati in tudi za kuharico ne, „če ima prav velik trebuh“ (ipsissima verba). Kvasil je o grozno visokih pokojninah učiteljev, on pa da bo dobil par krajčerkov. Pridigoval jim je toliko časa, da je kmete do dobra razburil in jih pripravil za svoje proti šoli in učitelju naperjene nauke. Taki so klerikalni prijatelji šole in učiteljstva.

— Občni zbor ljubljanske čitalnice boče v nedeljo, 23. t. m., ob enajstih dopoldne v mali dvorani „Narodnega doma“.

— „Varšavskij Dnevnik“ in „Reforma“ v Krakovem sta prinesla 8. t. m. lepa članka o dru. Fr. Prešernu. — „Slovanský Přehled“ št. 3. je posvečena Prešernu. G. Jaromir Borecký je objavil 9 prevodov Prešernovih pesmij, g. I. Hudec pa je začel objavljati obširno študijo.

— Za koncert Frana Ondříčka, ki se bo vršil v soboto, 15. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ je določen naslednji spored: 1. Paganini: Koncert za gosli s spremljevanjem klavirja, svira g. Fran Ondříček. 2. Paderewski: Varijacija za klavir, svira pianist gosp. Viljem Klasen. 3. a) Moniuszko: Arija iz opere „Halka“, b) Procházka: „Tak si lepa“, pesem, poje tenorist gosp. Stanislav Orzelski. 4. J. S. Bach: „Ciaconne“ za gosli, svira gosp. Fran Ondříček. 5. a) Schumann: Adagio, b) Chopin: Scherzo v h-molu, svira na klavir gospod Viljem Klasen. 6. F. S. Vilhar: a) Ukazi, b) Mornar, pesmi, poje tenorist g. Stanislav Orzelski. 7. Fran Ondříček: a) Noturno, b) Tarantella, svira na gosli g. Fran Ondříček. 8. Fran Ondříček: Fantazija na motive iz Glukove opere „Žizn za cara“, svira na gosli g. Fran Ondříček. Cene prostora: I. do III. vrste 2 gld., IV. do VII. vrste 1 gld. 50 kr., od VIII. vrste nadalje in na galeriji 1 gld. Stojišča 50 kr. Dijaške in garnizijske vstopnice 30 kr. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozarja in na večer koncerta pri blagajnici.

— Povodom izrednega pomnoženega poštnega prometa v božičnem času se bodo od 21. do 24. podaljšale uradne ure pri tukajšnji predaji pošiljatev vožne pošte, in sicer tako, da se bodo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer brez presledka vsprejemale pošiljatve. Občinstvo se z ozirom na lastni prid, kakor tudi na to, da pošti omogoči njeno težavno nalogo laže in ugodnejše rešiti, nujno povablja, da kolikor mogoče že v dopoldanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatve na pošto prinese, ako želi, da se takoj isti dan odpošljejo. Da gredo poštna manipulacije hitreje in lažje od rok, se priporoča zavoje obsegu, teži in daljavi pota, katerega imajo narediti, primerno trdno in trpežno narediti in natančno ter razločno nasloviti. Naslov sam naj se zapiše naravnost na papir, platno ali v kar je blago zavito; če bi pa to ne bilo mogoče, naj se naslov na pošiljatev pripiše ali pa tako prilepi, da se cel naslov in listek dobro in trdno drži, nikakor pa ne žadostuje, naslov samo s pečatnim voskom napečatiti.

Zelo se priporoča tudi v pošiljatev pridetiti še drugi taki naslov, ker je potem, ako se je odpre, pošti mogoče, dostaviti jo tudi, če bi se zunanji naslov izgubil ali pa tako izbrisal, da ga ni mogoče več brati. Želeti je tudi, da stranke spremnice pravilno napišejo in vsebino natanko naznanijo, da se jim ne delajo ovire pri predaji. Da bode mogoče dohajajoče pošiljatve hitreje dostavljati, se posamezne stranke kar najuljudneje prosijo, dostavljalca poštinih pošiljatev kolikor mogoče hitro in nemudno odpraviti, t. j. hitro podpisati oddajne listke in poravnati pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadrževanje zavira občutno ves promet.

— Narodna čitalnica novomeška priredi dne 15. t. m. v čitalniških prostorih svoj redni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev računskih preglednikov. 5. Volitev novega odbora. 6. Predlogi in nasveti.

— Posojilnica v Ljutomeru nakupila je za bralno društvo za ljutomersko okolico celo v 12 knjigah lično vezano A Gaberščekovo „Slovansko knjižnico“.

— Porotne obravnave. Predvčerajšnjim bila je zadnja porotna obravnava v tekoči sesiji. Na zatožni klopi sedel je 32 let stari samski trgovec Ivan Kramar iz Idrije, obtožen budodelstva goljufije. Obdolženec prosil je početkom oktobra letos pri okrajnem sodišču v Idriji za otvoritev konkurza ter je svoje naznanilo utemeljil s tem, da je glasom bilance prišel v pasivno stanje, da ne more plačati zapadlih dolgov. Po obdolženčevem naznanilu znašal je primankljaj 27.574 kron. Že prva vest o konkurzu vzbujala je v Idriji in pri raznih upnikih sum, da je Kramar nepravilno postopal, ker je bilo znano, da je razmeroma varčno živel, da je imel dobro kupčijo, in da je redno plačeval, tako da ni bilo pravega povoda konkurzu. Preiskava je dosegla, da je obdolženec naročil početkom letošnjega leta mnogo več blaga kakor na vadno, da pa računov z malimi izjemami ni plačeval, čeravno je priredil razprodajo in se je torej nakupičilo mnogo gotovine. Končno se je tudi dogalo, in je obtoženec sam priznal, da je na dvorišču v dveh škafličah zakopal gotovine za 19.813 kron, katero je hotel za se pridržati in tako upnike oškodovati. Kramar bil je obsojen na 18 mesecev ječe. S tem je, kakor že omenjeno, porotna sesija končana.

— Mestna kopel. O 1. 25. novembra do 1. decembra 1900 oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 433 kopelij, in sicer za moške 379 (pršnih 236, kadnih 143), za ženske pa 54 (pršnih 10, kadnih 44).

— Izginil je bivši sluga pri finančnem ravnateljstvu Lovrenc Mezek. V nedeljo dopoldne je šel z doma in se dosedaj ni vrnil. Pil ga je rad.

— Krepka zaušnica. Delavec F. M. in hlapec A. S. sta se včeraj popoldne na Dolenjskem kolodvoru pri nakladanju premoga sprla in strela, in je prvi dal slednjemu tako zaušnico, da je padel z voza.

— Ukraden bicikel. Prokuristu F. H. v Spodnji Šiški je predvčerajšnjim ukradel neznan tat iz veže bicikel „Graziosa“.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. do 8. decembra kaže, da je bilo novorojencev 21 (= 31,18 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 16 (= 23,76 ‰), mej njimi jih je umrlo za škrlatno 2, za dušljivim kašljem 1, za jetiko 3, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 8. Mej njimi so bili tuji 4 (= 25 ‰), iz zavodov 6 (= 37,5 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer za škrlatno 10, za dušljivim kašljem 1, za vratno 4, za trachomom 1 oseba.

* Carjev rešitelj. „Novoje Vremie“ poroča, da je bil v dnevih, ko je bil car v smrtni nevarnosti, poklican k njegovi postelji mlad zdravnik, dr. Tihotov, katerega je priporočil veliki knez Peter. Ta je spoznal za časa velike epidemije v Jalti velike sposobnosti nadarjenega zdravnika. Mladi zdravnik je prišel v Livadijo, preiskal carja, ter ostro obsodil dijetetično metodo, katero so uporabljali drugi zdravniki. Zdravstvena metoda dr. Tihotova je imela lepe vspehe: oslabljeni car se je kmalu izdatno okrepčal, noči je prespal mirno, sploh se je opazalo izboljšanje in

normalni tok bolezni. Dr. Tihotova ime je sedaj v ustih vseh Rusov in ga tudi imenujejo „carjevega rešitelja“. Car je zbolel na legarju najbrže radi tega, ker je pil na nekem izletu pokvarjeno mleko.

* Usmrčen morilec. V Vesterasu na Švedskem so usmrtili morilca Nordlunda, ki je hotel 16. maja t. l. na parniku „Princ Karol“ pomoriti vse potnike ter jih oropati. Nordlund je zaklenil mnogo potnikov v njih kabine ter začel nato streljati na potnike, ki so ostali na krovu. Nato je rabil še bodalo in nož. Umril je tri osebe, več pa ranil, ki so umrle pozneje. Nato je skočil v morje, odvezal čoln in pobegnil. Že naslednjega dne pa so ga dobili v čakalnici na postaji Skogstorp. Ko je šel na morišče, kjer so mu odsekali glavo, je morilec — pel.

* Zapravijska gospa. V 5 letih je zapravila gospa Gould, soproga grofa Boni de Castellane, 23.000.000 frankov. Ameriška rodbina Gould je ena najbogatejših na svetu. Bonijevki se je imenoval varuh, ki bo pazil, da njegova varovanka ne bo mogla zapraviti več ko 3.000.000 frankov na leto.

Književnost.

— Slovanska knjižnica. Urejuje in izdaja A. Gaberšek. Vstajenje Roman v treh delih. Napisal grof Lev Tolstoj. Drugi snopič. V Gorici 1900. Ta slavni roman ruskega pisatelja je preložen v vse kulturne jezike sveta, zato je tudi ta slovenski prevod dobrodošel. Priporočamo ga najtopleje.

— „Slavjanska Lira“, tamburaški glasbeni list, ki ga izdaja g. H. Vogrin v Tolminu na Goriškem je izšla v 4. in 5. številki, z nastopno vsebino: Naša zastava, koračnica, (H. Vogrič); kadrlja po motivih velikega oratorija Letni časi (H. Vogrič); P. Cajkovskij, chaut sans paroles (J. Mucha); Božična noč, fantazija (H. Vogrič). Vsaka teh skladb ima na čelu lično izdelano vinjeto, kakor se sploh odlikuje list po svoji čedni obliki in opremljenosti. Izdajatelj naznanja, da radi preoblega posla, in ker tiskarna ni mogla vsega dela izvršiti ni mogla letos iziti popolna „Slov. Lira“, nego le polletnik, to je od 1.—6. štev. Boj doče leto bo izhajal list s prilogo 4 stranji, a to le tedaj, ako se oglasi dovolj naročnikov in plačajo vsi dosednji zaostali naročniki. Cena listu je za celo leto 15 K, za pol leta 8 K, ter zasluži, da ga podpirajo vsi prijatelji te jugoslovanske glasbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Postojna 13. decembra. Današnji javni shod Žitnikov v kaplaniji v Hrenovicah so napredni volilci razgnali. S tem smo vrnili klerikalcem napad duhovščine na zadnja Božičeva shoda v Bistrici in v Košani. Živeli neustrašni napredni volilci!

Kamnik 13. decembra. Zagorci, vi sami ste zmagali brez žlindre. Slava! — Liberalci pri Šlegelnu.

Dunaj 13. decembra. Danes se je sešel kongres v zadevi zgradbe vodnih potov. Kongres se je izrekel za zgradbo kanala, ki bi vezal Donavo in Labo ter Donavo in Odro. Povedalo se je pri ti priliki, da hoče Ogrska prihodnje leto zgraditi kanal od Donave do Vage.

Zadar 13. decembra. V deželnem zboru je poslanec Salvi utemeljeval svoj, zoper dogovor glede bosanskih železnice naperjeni nujni predlog. Deželni zbor je pripoznal nujnost predloga. Vladna predloga glede reforme davka na žganje se je odkazala odseku v poročanje, potem ko je bil Biankini zastopal stališče, naj se predloga sploh odkloni.

Praga 13. decembra. V današnji seji deželnega zbora se je vladni predlog o reformi davka na žganje odkazal posebnemu odseku.

Beligrad 13. decembra. Bivši minister Genčić je bil obsojen na sedem let v ječo.

Sofija 13. decembra. Vlada je razpustila narodno sobranje.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škeči
Leki se dobiva (321-88)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
3 kroni, po pošti 3-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 42. Dr. pr. 1061.

V petek, dne 14. decembra 1900.
Drugokrat v sezoni:

Pri belem konjičku.

Saloigra v 3 dejanjih. Spisala O. Blumenthal in
G. Kadelburg. Za slovenski oder priredil Jos. Mazi.
Režiser g. A. Dobrovolny.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7,30. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodoča v nedeljo 16. decembra
t. l. — Popoludanska ljudska predstava, hrvaška
narodna opera Zajčeva: Nikola Šubić-Zrinjski.
(Začetek ob 3. uri, konec ob 6. uri.) — Zvečer ob
pol 8. uri tretjkrat v sezoni velezbavna burka
s petjem: „Šivilja“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. decembra: Ivan Bužan, tiskarjev
sin, 6 ur, Vogelce ulice št. 1, življenjske slabosti.
— Ivan Černe, delavec, 58 let, Marija Terezije
cesta št. 16, otrpnenje srca.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 206,3 m. Srednji srčni tlak 756,0 mm.

Dec.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
12.	9. zvečer	744,2	- 3,0	brezveter.	megla	
13.	7. zjutraj	745,3	- 3,8	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	745,1	- 2,6	sl. sever	megla	0,0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura -2,5°, nor-
male: -13°.

Dunajska borza

dne 13. decembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,50
Skupni državni dolg v srebru	98,10
Avstrijska zlata renta	118,30
Avstrijska krona renta 4%	98,40
Grška zlata renta 4%	117,10
Grška krona renta 4%	92,05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1691
Kreditne delnice	670,75
London vista	240,20
Wemski drž. bankovci na 100 mark	117,65
80 mark	23,53
80 frankov	19,15
Italijanski bankovci	90,75
10 kr. cekini	11,35

Ljubljanska kreditna banka
Laibacher Creditbank
v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-
žice ter iste obrestuje po 4% od dne
vloge do dne dviga,
2% rentni davek od teh hranilnih
vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka
izplača tudi večje svote brez od-
povedi. (1877-78)

Zunanjim vlagateljem
so na željo poštno hranilnične položnice na
razpolago v svrhu poštne proste
vpošiljatve zneskov.

izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naji via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
delah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 1. uri 16 m
dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. Ob 4 uri
38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, L. abaa,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Naznanjam, da kdor bude
moji ženi Mariji Bizjak
kaj na upanje dal, nisem
jaz plačnik. (2429)

Pavel Bizjak,
knjigovez v Kranju.

Prodajalka

izurjena v vseh trgovskih strokah, želi
spremeniti svojo sedanjo službo do dne
15. prosinca 1901. Prevzame tudi

službo blagajničarke. 2540-1

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Prodaja vina.

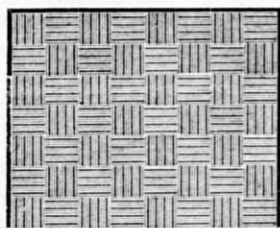
Podpisani prodaja pristna istrska
vina, teran, refoškat, rudeči Opollo
iz Visa, kakor tudi izvrstna bela
vina od 15 kr. naprej iz kleti v Pulju
(Pola) ali iz Vodnjana (Dignano, Istra).

Istotako se prodaja tudi

fino namizno olje.

Krištof Cossovel in drug

(2524-2) veletržec v Pulju, Istra.

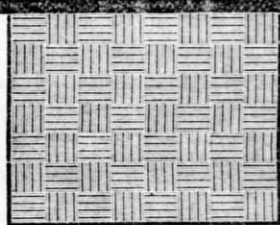

Gospodinje! Kupujte
Doering-ovo
milo v kartonih

ki obsegajo tri komade Doering-ovega mila
s sovo in so krasen dodatek k božičnim
darilom.

Ceno! Elegantno in koristno!

Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Dunaj.
V Ljubljani prodajajo: Avg. Auer, Anton
Krisper in Vaso Petričič.

(2500-2)

Prodaja se popolnoma nov
Mayer-jev (2543-1)

Conversations-Lexicon

(complet 18 zvezkov).

Kie? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Trgovski pomočnik

ter
prodajalka

vsprejmeta se v trgovino z mešanim bla-
gom. — Naslov v upravnistvu „Sloven-
skega Naroda“. (2542-1)

Visokopritlično stanovanje

s 4 sobami, služniško sobo, kopalnico in
pritiklinami in vporabo vrta,

se odda v novi vili ob cesti na
Rožnik (Vrtača).

Povpraša naj se istotam. (2547-1)

Županstvo v Sodražici
išče izkušenega

občinskega tajnika.

Plača po dogovoru. Vstop ob novem
letu. (2541-1)

Dunajsko melanžo

žgano kavo, mešanih najfinejših vrst
(2023) priporoka a fl. 2- kilo (62)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Spretne, solidne

potovalne uradnike

(akvizitirje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalne
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošli-
ljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1531-39)

Najudaneje podpisani si usoja s tem ponuditi od čisto sveže došle pošiljatve
garantirano pristen cognac

od
F. Courvoisier & Curlier v Cognac-u

v najboljših znamkah, posebno za rekonvalescente, kakor ne manj svojo priznano naj-
bolje asortirano (2452-3)

zalogo specerijskega blaga

po najnižjih cenah priporočati, in prositi za častita naročila, katera bodo vedno skušal
najbolje izvršiti.

Z veseloštopovanjem
Karol Planinšek.

Arhitekt Trumler

priporoča svojo

arhitektno pisarno na Starem trgu št. 30
v Plautz-evi hiši (2502-5)

za sestavo načrtov za cerkve, vile, hiše itd. itd., za sestavo in preiz-
kušnjo stroškov in stavbnih računov, za sestavo stanovanjskih
oprah in umetno obrtnih predmetov, kakor: pohištva, ograj, razsvet-
ljevalnih predmetov itd., tako v modernem slogu kakor tudi v drugih.

Atelije za umetniško izvršitev akvarelov, naročenih
načrtov izvršenih predmetov ali pokrajin po posnet-
kih v naravi ali po fotografijah.

Uzorna pivnica

Kačičeva ulica br. 9 **ZAGREB** Kačičeva ulica br. 9

društvo stoji pod nadzorstvom vis. c. kr. zem. vlade

posreduje pri nakupovanju

izvrstnih hrvatskih vin.

Letošnja vina so izvanredno dobre vrste in
imajo nizke cene.

Na željo se pošiljajo vzorci in cene. (2546-1)

Na obisk

v magicinskih prostorih prirejene

Božične razstave

vabi najuljudneje

J. Giontini

knjigarna in trgovina s papirjem.

Uhod v hiši Henda, 3 dvorišča. (2530-2)

Najceneje se kupuje po stalnih tovarniških cenah pri

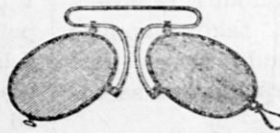
Rudolfu Weber-ju, urarju

c. kr. zapriseženem strokovnjaku in cenilcu

na Starem trgu št. 16. v Ljubljani na Starem trgu št. 16.

Velika zaloga vseh vrst (2531-2)

ur, zlatnine in srebrnine, optičnega blaga in fonografov.

Srebrna remontoarka za gospode K 11-20, srebrna remontoarka za dame
K 11-20, zlata damska remontoarka, močni pokrovi, K 33-—, budilka K 3-20,
ura na nihalo s 100 cm. dolgo omaro, 8 dni idoča, K 17-—.

Vse po stalnih tovarniških cenah!